

Vedlegg 13

Forskrift om graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT)

Dato	FOR-2005-12-15-4996
Departement	Kunnskapsdepartementet
Publisert	1 2014 hefte 14
Ikrafttreddelse	01.01.2006
Sist endret	FOR-2017-01-19-116
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2005-04-01-15-§3-10, LOV-2005-04-01-15-§3-3, LOV-2005-04-01-15-§3-9
Kunngjort	24.10.2014 kl. 14.30
Korttittel	Forskrift om graden dr.philos ved UiT

Hjemmel: Fastsatt av Styret ved Universitetet i Tromsø 15. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-10 første ledd, jf. § 3-3 og § 3-9.

Endringer: Endret 9 mars 2006 og 14 okt 2014. Forskriften kunngjort i sin helhet ved forskrift 14 okt 2014 nr. 1313. Endret ved forskrift 19 jan 2017 nr. 116.

§ 1. Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2. Retten til å framstille seg

Rett til å framstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Søknader om rett til å framstille seg til prøven avgjøres av vedkommende avdeling. Avdelingen kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Avdelingen vurderer søkerens formelle kvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf. § 4. Avdelingen kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som ikke er norsk statsborger eller statsborger i annet nordisk land, har rett til å framstille seg for prøven dersom vedkommende avdeling etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang innvilges fortrinnsvis dersom avhandlingen

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge
- har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere
- eller dersom søkeren har oppholdstillatelse i Norge.

§ 3. *Avhandlingen*

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av mastergradsavhandling eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Arbeid som har vært godtatt som mastergradsavhandling eller tilsvarende, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktoravhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. 4. ledd) forutsatt at det representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens innsats kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved et annet norsk universitet eller norsk vitenskapelig høyskole kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved UiT.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høyskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom et annet språk ønskes brukt, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Den avdelingen som har ansvar for bedømmelsen fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktoravhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at avdelingen har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4. *Bedømmelse*

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a) Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- b) To godkjente prøveforelesninger.

§ 5. *Innlevering*

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til avdelingen og vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Hvis doktoranden er i tvil om hvilken avdeling avhandlingen bør bedømmes ved, kan henvendelsen stiles til Universitetsstyret. Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf. § 2, skal

søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf. § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere minst 50 eksemplarer av avhandlingen. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det kan godkjennes til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf. § 8.

§ 6. *Oppnevning av bedømmelseskomité*

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner avdelingen etter begrunnet forslag fra den aktuelle grunnenhet/fagmiljøet en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Avdelingen utpeker komiteens leder. Minst ett av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til UiT. Så vidt mulig bør ett av medlemmene være fra utenlandsk lærested. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf. lovens § 10. Doktoranden orienteres om komiteens sammensetning.

§ 7. *Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen*

Komiteen avgir begrunnet innstilling innen en frist fastsatt av avdelingen, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes avdelingen og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før avdelingen fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av avdelingsstyret. Styret kan delegere videre til dekan/høgskolerektor fullmakt til å godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8. *Proveforelesninger og disputas*

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til avdelingen en måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal normalt avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til reglementet.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av avdelingen eller av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av dekan/høgskolerektor eller den denne bemyndiger. Den som leder disputasen gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør første ordinære opponent eller doktorand, etter avdelingens bestemmelse, rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til avdelingen der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningene og/eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Såvidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9. Kreering og diplom

Når et flertall i komiteen har godkjent disputasen, er doktoranden kreert til doktor philosophiae (dr.philos.).

Doktorgradsdiplom utferdiges av institusjonen. På diplommet føres kreeringsdato og opplysninger om hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor. I vedlegg til diplommet skal tittelen på avhandlingen føres opp.

0 Endret ved forskrift 19 jan 2017 nr. 116 (i kraft straks og gjelder for grader gjennomført fra og med våren 2017).

§ 10. Klage

Avslag på søknad om adgang til bedømmelse etter § 2, eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesninger eller forsvar etter § 7 og § 8, kan påklages etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. Grunnlagt klage sendes avdelingen.

Hvis vedtaket er truffet av avdelingen, kan avdelingsstyret oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis styret ikke tar klagen til følge, sendes den til universitetets klagenemnd til avgjørelse. Har universitetsstyret truffet det påklagede vedtaket,

og det ikke finner grunn til å oppheve eller endre dette, sendes klagen til universitetets klagenemnd til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften tar til å gjelde 1. januar 2006.

Avdeling for utdanning
Det helsevitenskaplege fakultet
Det juridiske fakultet
Det kunstfaglege fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærarutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Tromsø Museum – Universitetsmuseet
Universitetsbiblioteket

Utkast til ny forskrift om graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved UiT – høyring

UiT tilbyr graden dr.philos., som er ein fri og unormert grad utanom ordninga med organisert forskarutdanning. Det er ikkje er mange kandidatar – t.d. var det ein kandidat som tok graden ved UiT i 2015, i 2016 tre og i 2017 ein – men det er eit tenleg tilbod til kvalifiserte forskarar som ikkje har høve til / behov for doktorgradsopplæring.

Gjeldande forskrift for graden (vedlegg 1) byggjer på dr.philos.-forskrifta slik ho var før UiT tok til med forskarutdanning. Ho har vore lite endra sidan ho vart vedtatt i 2005.¹ Også ph.d.-forskrifta – dei delane som galdt krav til avhandlinga og avslutning av graden – var langt på veg bygd på den gamle dr.philos.-forskrifta, men ho har vorte endra mange gonger gjennom åra, og etter kvart har skilnaden mellom dei to forskriftene vorte stor. Vi ynskjer no å samordna dr.philos.-forskrifta med ph.d.-forskrifta, og håpar å få behandla sak om ny dr.philos.-forskrift samtidig med revisjon av ph.d.-forskrifta, jf. høyringsbrev 19.12.2017 herifrå (2017/6565-3).

Graden dr.philos. er først og fremst ei eksamensordning – ein har på visse vilkår høve til å levera ei avhandling og få ho vurdert. Forskrifta handlar med andre ord om å beskriva graden, fastsetja reglar om vilkåra for å framstilla seg og reglar for gjennomføring av disputas (eksamen). Vi har vurdert om dei to forskriftene kan slåast saman, men har komme til at det mest føremålstenlege er å ha to separate forskrifter. Det er litt skilnad på krava; t.d. skal ph.d.-kandidatar ta ein opplæringsdel, medan det er ein (uskriven) premiss at det skal stillast noko høgare krav til omfang dr.philos.-avhandlinga enn ph.d.-avhandlinga, jf. merknad til § 8 nedanfor og i høyringsutkastet. Det er enklast å ha to separate forskrifter.

I forslaget til ny forskrift (vedlegg 2) har vi innarbeidd kommentarar til enkelte paragrafar, der det kan vera aktuelt med ulike løysingar, eller der løysinga er avhengig av kva som vert ordninga i ph.d.-graden. Vi vil særleg peika på desse innspela/framlegga:

¹ Endringa i 2016 bestod av at det nye institusjonsnamn vart teke inn og at kreeringsordninga vart forenkla gjennom slik slik ny ordlyd: *Når et flertall i komiteen har godkjent disputasen, er doktoranden kreert til doktor philosophiae (dr.philos.).*

Til § 3 Ansvar for graden: Ynskjer fakulteta fullmakt til å fastsetja utfyllande reglar, eller kan heile reguleringa gjerast i forskrifta?

Til § 5 Innhaldet i doktorgradsutdanninga, (jf. § i forslag til ph.d.-forskrift.) I forslaget til revisjon av ph.d.-forskrifta stiller vi spørsmål ved om førelesinga har utspela si rolle i doktorgradsprøven og ber om innspel til det. I dr.philos.-graden er det to prøveførelesingar. Bør det vera ei førelesing meir på dr.philos.-graden enn på ph.d.-graden også i framtida? Noko som talar for det, er at det ikkje er opplæringsdel i graden dr.philos.

Til § 6 Retten til å framstilla seg. Vi føreslår ingen endring i regelen om tilknytning til Noreg/Norden som krav for å få framstilla seg, og unntaka frå regelen, men lurar på om kravet til utdanningsbakgrunn bør strammast inn, slik at det er same krav som for opptak til ph.d.-studiet, men utan karakterkrav.

Til § 8 Avhandlinga. Skal ei dr.philos.-avhandling vera meir omfangsrik enn ei ph.d.-avhandling, og bør det i så fall gå fram av forskrifta?

Til § 9 tredje ledd. Arbeid om ikkje vert godtekne (jf. § 20 tredje ledd i forslag til ph.d.-forskrift). Etter vår vurdering bør det vera dei same reglane for dei to gradane, men kva bør regelen vera?

Frå § 13 og utover kan forskrifta vera identisk med ph.d.-forskrifta med få unntak.

Vi viser til ovanståande, og ber om innspel til forslaget. Høyringsfristen vert sett til fredag 16. februar. Det er ein svært kort frist, men sidan det meste av forskrifta er tenkt som tilsvarande ph.d.-forskrifta, håpar vi det er tilstrekkeleg.

Vennleg helsing

Pål Vegar Storeheier
forskningsdirektør

Olaug Husabø
seniorrådgivar

olaug.husabo@uit.no
77 64 52 77

Kopi: Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt

Vedlegg 1. Gjeldande dr.philos.-forskrift

Vedlegg 2. Utkast til ny dr.philos.-forskrift, med merknadar.

Jnr. 2017/5536

UTKAST til**Forskrift om graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT)**

Vedtatt av	Styret ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet ???.??.???
Heimel	§ 3-10 første ledd, jf. §§ 3-3 og 3-9 i lov om universiteter og høyskoler og § 4 i forskrift om grader og beskyttede titler
Jnr.	

§ 1 Verkeområde

Denne forskrifta gir reglar om retten til å framstilla seg for graden doctor philosophiae (dr.philos.).

§ 2 Målsetting

Graden dr.philos. skal kvalifisera for forskingsverksemd av internasjonal standard og for anna arbeid i samfunnet der det vert stilt høge krav til vitskapeleg innsikt og analytisk tenking, i samsvar med god vitskapeleg skikk og forskningsetiske standardar.

§ 3 Ansvar for graden

(1) Universitetsstyret har det overordna ansvaret og fastset forskrift for graden.

(2) Fakulteta har ansvar for å behandla søknader innafor sitt fagområde.

Merknad:

Treng fakulteta fullmakt til å fastsetja utfyllande reglar?

Kven bestemmer viss ingen fakultet vil ta ei sak? Kva viss temaet er utanfor UiT sitt fagområde? Bør det stå noko om dette? Kan vi t.d. har eit tredje ledd som seier (3) *Saker som ikkje høyrer naturleg til ved noko fakultet ved UiT skal behandlast av universitetsdirektøren.*

§ 4 Terminologi

Disputas	Offentleg drøfting og forsvar (mot kritikk frå opponentane) av ei doktoravhandling før ein får doktorgrad.
----------	--

Doktorand	Person som forsvarar doktoravhandlinga si i ein disputas.
Ex auditorio	”Frå auditoriet”. Ein tilhøyrar ved ein disputas har høve til å melda seg som opponent ex auditorio.
Kandidat	Ein/ei som søker om å få framstilla seg for graden dr.philos.
Kreera	Nemna ut nokon til ein akademisk grad.
Opponent	Komiteemedlem som ved ein doktordisputas går kritisk igjennom avhandlinga til doktoranden.
Programstyre	Fakultetsorgan som har ansvar for eit studieprogram, t.d. for den organiserte forskarutdanninga (ph.d.-studiet) og for saker som gjeld graden dr.philos.

§ 5 Innhaldet i graden dr.philos.

Graden dr.philos. vert tildelt ved kreering på grunnlag av:

- godkjend doktoravhandling
- godkjend prøveforelesing over oppgitt emne
- godkjend prøveforelesing over sjølvvalt emne
- tilfredsstillande forsvar i ein offentlig disputas

Prøveforelesingane

Kva viss forelesinga skal fjernast frå ph.d.-graden; skal dei to prøveforelesingane fjernast frå dr.philos.-graden og? Eller skal det bli att ei forelesing?

Kva viss forelesinga blir verande i ph.d.-graden; skal det fjernast ei forelesing frå dr.philos.-graden, og kanskje gå over til å ha det som ei fast ordning at kandidaten presenterer avhandlinga? (I gjeldande forskrift er hovudregelen at det er førsteopponenten som presenterer avhandlinga, men fakultetet kan bestemma at kandidaten skal gjera det).

§ 6 Retten til å framstilla seg

(1) Rett til å framstilla seg for prøven for graden dr.philos. har den som er statsborgar i Noreg eller eit anna nordisk land og har mastergrad på fem år eller tilsvarande utdanning, enten integrert mastergrad på 300 studiepoeng eller ein mastergrad på 120 studiepoeng som byggjer på ein bachelorgrad på 180 studiepoeng.

(2) Fakultetet kan etter særleg vurdering godkjenna anna likeverdig utdanning som grunnlag for opptak.

Til andre ledd: Bør det heller stå: *Fakultetet kan etter særleg vurdering gi ein søkar som dokumenterer tilsvarende kvalifikasjonar i vedkommande fag, høve til å framstilla seg til prøven.?*

Det er litt opnare enn forslaget, som legg til grunn at det skal vera same krav til formell utdanning som for opptak til ph.d.-studiet (men utan krav til karakterar). UiT har hatt enkelte klagesaker frå personar som ikkje har fått lov til å framstilla seg. I den siste vart det så vidt eg hugsar sagt eksplisitt at ein må ha ein kompetanse som i breidde og djupn svarar til ein mastergrad på, men med den premissen at ein kan kompensera på litt andre måtar enn med utdanning, t.d. vitenskaplege artiklar.

(3) Fakultetet kan etter særleg vurdering gi ein søkar som ikkje er statsborgar i Noreg eller eit anna nordisk land høve til å framstilla seg for prøven. Slikt høve kan til dømes bli gitt dersom søkar har opphaldsløyve i Noreg eller dersom avhandlinga

- behandlar emne eller byggjer på materiale som er direkte knytt til Noreg
- har sterk tilknytning til norsk forskning innan fagområdet
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særleg kontakt med norske forskarar

§ 7 Søknaden

(1) Søknad om å få framstilla seg skal sendast til vedkommande fakultet i lag med dokumentasjon for utdanning.

Eller, viss andre ledd blir som føreslått i boksen ovanfor:

(1) Søknad om å få framstilla seg skal sendast til vedkommande fakultet i lag med dokumentasjon for utdanning og eventuelle andre kvalifikasjonar søkar ynskjer vurdert som grunnlag, t.d. vitenskaplege arbeid.

(2) Avhandlinga skal leverast samtidig med søknaden. Universitetsdirektøren bestemmer korleis ho skal leverast.

§ 8. Krav til doktoravhandlinga

(1) Avhandlinga skal vera eit sjølvstendig vitenskapleg arbeid som oppfyller internasjonale standardar for etikk, fagleg nivå og metode innafor fagområdet. Kandidaten skal gjennom avhandlinga vera med på å utvikla ny fagleg kunnskap, og avhandlinga skal liggja på eit nivå som tilseier at ho vil kunna publiserast som ein del av den vitenskaplege litteraturen i faget.

(2) Avhandlinga kan vera ein monografi eller ei samanstilling av fleire mindre arbeid - ei artikkelsamling. I ei artikkelsamling må det vera samanheng mellom delane og det må gjerast greie for denne samanhengen i eit samandrag.

(3) Del av fellesarbeid vert godteke som avhandling i den grad kandidaten sin sjølvstendige innsats kan identifiserast og dokumenterast. Det skal følgja med avhandlinga ei underskriven erklæring som beskriv kandidaten sin innsats i arbeidet/arbeida.

(4) Dersom eit skriftleg arbeid har vorte til i samarbeid med andre forfattarar, skal kandidaten følgja dei normene for medforfattarskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i samsvar med internasjonale standardar.

(5) Dersom avhandlinga hovudsakleg består av artiklar, skal kandidaten normalt vera hovudforfattar av minst halvparten av artiklane.

(6) Fakultetet sjølv kan i sine utfyllande reglar opna for ei ordning med at fleire kandidatar leverer avhandling i lag.

(7) Fakultetet bestemmer kva språk som kan brukast i ei avhandling.

Merknader

Første ledd – sjølv avhandlinga

Det er ein premiss at det skal stillast noko høgare krav til dr.philos.-avhandlinga enn ph.d.-avhandlinga, Dette kjem ikkje til uttrykk i gjeldande forskrifter – tvert imot kan det nesten sjå ut som om krava til ph.d.-avhandlinga er høgast, ordlyden i § 1 i dr.philos.- og § 2 i ph.d.-forskrifta:

- Dr.philos: *Graden doctor philosophiae (dr.philos) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.*
- Ph.d.: *Doktorgradsutdanninga skal kvalifisera for forskningsverksemd av internasjonal standard og for anna arbeid i samfunnet der det vert stilt høge krav til vitenskapleg innsikt og analytisk tenking, i samsvar med god vitenskapleg skikk og forskningsetiske standardar.*

Men forholdet mellom avhandlingane er omtala i pkt. 3 i *Veiledning til bedømmelse av doktorgrader ved Universitetet i Tromsø*, som UHR har tilrådd. Der står det mellom anna ... *Fraværet av krav til opplæring ved dr.philos.-graden bør forventes kompensert ved at selve avhandlingsarbeidet her er noe mer omfattende enn det en ville kreve for de organiserte forskerutdanningsprogrammene (f. eks. egeninnsatsen med hensyn til datainnsamling). ...*

Bør dette komma til uttrykk i dr.philos-forskrifta? I så fall kan det gjerast ved at slik siste setning vert skriven om slik:

Kandidaten skal gjennom avhandlinga vera med på å utvikla ny fagleg kunnskap, og liggja på eit nivå som tilseier at ho vil kunna publiserast som ein del av den vitenskaplege litteraturen i faget. Avhandlinga skal liggja på same faglege nivå som ei ph.d.-avhandling, men ha større omfang.

Sjuande ledd – språket i avhandlinga

Sjuande ledd tilsvarar ph.d.-forskrifta § 19 sjuande ledd. Bør språka spesifiserast i forskrifta, slik det er gjort i gjeldande dr.philos.-forskrift i staden for at fakulteta blir bedt om laga utfyllande reglar? Kva språk skal eventuelt stå i forskrifta dersom løysinga blir at språka skal spesifiserast der? (I §3 åttande ledd i gjeldande forskrift står det: ... *norsk, svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom et annet språk ønskes brukt ...*)

§ 9. Arbeid som ikkje vert godteke

(1) Ein kandidat kan ikkje levera eit arbeid eller deler av eit arbeid som har vore godteke som grunnlag for tidlegare eksamenar, med mindre arbeidet er ein mindre del av ei avhandling med fleire arbeid som heng saman. Data, analysar eller metodar frå tidlegare gradar kan likevel brukast som grunnlag for prosjektet.

Avdeling for forskning og utviklingsarbeid

Svar fra BFE på revisjon av forskrift om graden dr.philos.

Viser til invitasjon til høring om ny forskrift for graden dr.philos.

BFE er positiv til at dr.philos.-forskriften i form blir mer lik den som gjelder for graden ph.d. Et vesentlig punkt ved denne revisjonen er at det klart kommer til uttrykk at omfanget av avhandlingen må være større enn for ph.d.-graden. BFE er også skeptisk til å fjerne en eller begge prøveforelesningene.

§3

BFE vurderer at enhetene ikke trenger fullmakt til å fastsette egne regler. Dette begrunnes med at omfanget av kandidater og avhandlinger er veldig begrenset.

Videre mener vi at det gjerne kan innføres et tredje ledd som sier at universitetsdirektøren kan behandle søknader som ikke naturlig kan plasseres til fakultetene.

§ 5

BFE er skeptisk til at en eller begge prøveforelesningene fjernes. Hvis UiT velger å fjerne den ene forelesningen foreslår BFE at dette gjelder selvvalgt emne.

Videre mener BFE at det bør formuleres og spesifiseres at det er kandidaten som presenterer avhandlingen.

§ 6

BFE støtter det alternative forslaget som åpner for at kandidaten ikke trenger å dokumentere den samme formelle utdanningsbakgrunnen som i ph.d.-forskriften. – *Fakultetet kan etter særskilt vurdering gi ein søkar som dokumenterer tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag...* Dette begrunnes med at ordlyden kan diskvalifisere enkelte kandidater fra instituttsektoren som nødvendigvis ikke har den formelle utdanningen. Likevel, kan de ha betydelig erfaring og kompetanse fra forskning og utvikling i fagfeltet, herunder vitenskapelige publikasjoner. I så måte er BFE tilhenger av at det kan anvendes noe skjønn i vurderingen av formelle kvalifikasjoner.

§ 7

Støtter formulering i boksen jamfør BFEs syn over.

§ 8-1

BFE synes det klart bør komme til uttrykk at omfanget av dr.philos.-avhandlingen skal være mer omfattende enn ph.d.-avhandlingen. Videre synes vi det gjerne kan spesifiseres enda sterkere hva som er forventet omfang for artikkelsamlinger for å få godkjent avhandlingen, f.eks. minst 5 artikler der minst halvparten som førsteforfatter.

§8-7

BFE synes at språk bør begrenses til norsk og engelsk. Det vurderes som mer utfordrende å finne opponenter og sette sammen en kvalifisert bedømmelseskomite for avhandlinger som eventuelt er skrevet på fransk eller tysk.

§ 9-2

En tidsramme på 8 år er greit, men den kan gjerne økes til en foreldelsesfrist på 10 år.

Det kommenteres at det for en monografi kan være noe utfordrende å tidfeste når arbeid er påbegynt og ved denne avhandlingsformen vil en passus om foreldelsesfrist for publiserte arbeider ha liten relevans. Dette kan være indirekte diskriminerende for fagmiljø der artikkelsamling anses som normen.

§9-3

Støtter at det benyttes samme ordlyd som i ph.d.-forskriften

§32

BFE mener at det er fornuftig å ha samme ordning for dr.philos. og ph.d., herunder at kandidaten skal få anledning til å omarbeide avhandlingen.

Vennlig hilsen

Rune Larsen
Fungerende seksjonssjef

rune.larsen@uit.no
77 64 55 52

Ingjerd G Nilsen
rådgiver

navn@uit.no
77 64 60 18

(2) Arbeid som er publiserte meir enn åtte år før avhandlinga blir levert kan ikkje vera del av avhandlinga. Fakultetet kan dispensera frå dette dersom heilt ekstraordinære forhold tilseier det.

(3) Ei avhandling som har vore vurdert / er levert til vurdering ved ein annan lærestad kan ikkje leverast.

Til andre ledd

...meir enn åtte år... . I ph.d.-forskrifta står det: meir enn fem år før studiestart. Sidan ph.d.-studiet er på tre år, er det rimeleg å leggja på tre år. Eller bør tidsramma vera endå vidare?

Til tredje ledd:

Det bør vera same regel i begge forskrifter. Dersom det er meininga at det ikkje skal vera høve til å levera ei avhandling som har vore levert ved ein annan institusjon, bør det komma tydeleg fram, enten slik det er føreslått i tredje ledd i begge utkasta, eller med ei tilpassa formulering frå gjeldande dr.philos-forskrift:

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden eller refusert¹ ved norsk eller utenlandsk universitet eller høyskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

§ 10. Oppnemning av komité

(1) Dersom fakultetet kjem til at søkar skal få framstilla seg, skal det – i same sak eller i separat sak – nemnast opp ein sakkunnig komité (bedømmelseskomité) med minst tre medlemmer. Komiteen skal vurdere avhandlinga og disputasen. Fakultetet peikar ut leiar mellom medlemmene.

(2) Instituttet som har det aktuelle faget føreslår komité.

(3) Komiteen skal setjast saman slik at

- begge kjønn er representerte
- minst ein medlem er tilsett ved universitetet
- minst ein medlem ikkje er knytt til universitetet
- minst ein medlem ikkje har hovudstilling ved ein norsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarande kompetanse
- minst ein medlem har kompetanse over førstestillingsnivå
- fleirtalet i komiteen er eksterne medlemmer
- fleirtalet i komiteen er tilsette ved ein doktorgradsgivande institusjon.

(4) Samansetjinga av komiteen skal vera grunngitt og eventuelle avvik frå kriteria skal grunngivast særskilt. Grunngivinga skal visa korleis komiteen samla dekkjer fagfeltet i avhandlinga.

(5) I særlege tilfelle kan fakultetet nemna opp ein administrativ leiar i tillegg til medlemmene. Han/ho skal ikkje ta del i den faglege vurderinga av avhandlinga.

¹ Orda ... eller refusert ... står ikkje i gjeldande forskrift.

(6) Fakultetet kan, når det er påkravd, nemna opp ein setjemedlem til komiteen.

(7) Ein/ei som har vore kandidaten sin medforfattar eller rettleiar, eller andre som er inhabile etter forvaltningslova § 6, kan ikkje vera medlem i, eller administrativ leiar for, komiteen.

(8) Kandidaten skal få melding om forslaget til komité, og få høve til å komma med skriftlege merknader til forslaget innan fem arbeidsdagar etter at han/ho får meldinga.

§ 11. Tilbaketrekking og retting av avhandling

(1) Eit arbeid som er levert kan ikkje trekkjast tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvarast for doktorgraden.

(2) Kandidaten kan likevel søka fakultetet om få retta formelle feil i avhandlinga etter innlevering. Med søknaden skal kandidaten leggja fram ei fullstendig oversikt over alle feil (errata) han/ho ynskjer å retta. Søknaden må leverast inn seinast fire (4) veker før komiteen sin frist for å levera innstillinga. Det kan berre søkast ein gong.

§ 12. Høve til å innhenta supplerande opplysningar

Komiteen kan krevja å få lagt fram kandidaten sitt grunnlagsmateriale og utfyllande eller oppklarande tilleggsinformasjon.

.....

Frå § 13 og utover kan dr.philos-forskrifta tilsvare ph.d.-forskrifta §§ 30 -41, med litt justeringar, t.d. for prøveførelesingar viss konklusjonen blir at det skal vera det i dr.philos-men ikkje i ph.d-graden.

Eit anna unntak kan vera høvet til å omarbeida avhandlinga i første levering. Per i dag gjeld den ordninga berre for ph.d.-studentar. Skal dr.philos.-kandidatar få det? (ph.d. § 32).

Avdeling for forskning og utviklingsarbeid

Svar fra Helsefak -revisjon av forskrift for dr. philos

Denne graden er lite brukt ved Helsefak, så erfaringsgrunnlaget er således begrenset. Overordnet støtter fakultetet en harmonisering mellom denne forskriften og forskriften til ph.d.

§ 3: I og med at denne graden er så lite brukt, anser fakultetet at det ikke er nødvendig med fakultære, utfyllende bestemmelser.

§ 5: Fakultetet går inn for å fjerne prøveforelesningen ved graden ph.d., og vil anse dette som en god løsning også for dr. philos i lys av hensynet til harmonisering. De samme argumentene fakultetet har fremmet for å fjerne prøveforelesningene vil også være gyldige for dr. philos. Imidlertid må det være et arbeidskrav at kandidaten selv presenterer sin avhandling ved disputas.

§ 6. Fakultetet støtter forslaget til ny tekst i andre ledd.

§ 7. Fakultetet støtter forslag til ny tekst i første ledd.

§ 8 (1) I utgangspunktet er fakultetet skeptisk til en føring med høyere krav til en dr.philos-avhandling enn til en ph.d-avhandling. Det er ikke ønskelig med noen «A og B» inndeling av doktorgrader. I de tilfeller der en dr. philos.-avhandling består av artikkelsamling + «kappe», blir dette komplisert, selv om vi er klar over at en dr.philos.-avhandling som regel foreligger som monografi. Argumentet om at omfanget av en dr.philos.-avhandling må være større fordi man ikke har noen opplæringsdel er forståelig, men svekkes av at de arbeidsoppgavene man er kvalifisert for ikke er forskjellig for de to gradene.

(7) Fakultetet går inn for en formulering om at «avhandlingen kan skrives på engelsk, norsk, dansk eller svensk.

§9 (2): Fakultetet er skeptisk til en tidsramme på åtte år, spesielt dersom dette vil gjelde publiserte artikler. Dette er for lang «holdbarhetstid» for empirisk forskning. Henvisningen til at ph.d-studiet er på tre år, som argument for åtte år, kan oppfattes som om ph.d-studenter ikke publiserer noe i de tre årene. Det er ikke vanlig ved Helsefak.

(3) Forslaget støttes.

§10 (1) Fakultetet går (i tråd med innspill om ph.d-forskriften) inn for at instituttet oppnevner komite.

(3) Formelt sett bør formuleringen «skal» erstattes med «bør» siden det også (4) åpnes for unntak.

Vennlig hilsen

Jan Rosenvinge
prodekan forskerutdanning

Trine Glad
seksjonsleder

trine.glad@uit.no
78 45 02 16

Avdeling for forskning og utviklingsarbeid

Svar på høring om revisjon av dr.philos.-forskriften

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning ønsker å takke for muligheten til å gi innspill til utkast til revisjon av graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved UiT.

I utgangspunktet ønsker ikke HSL-fakultetet egne utfyllende regler til dr.philos.-forskriften. Dette berører blant annet § 8, sjette ledd.

Til § 3. Ansvar for graden: Fakultetet ønsker å fremme forslag til forenkling i forvaltningen av dr.philos.-grader i Felles studentsystem (FS) ved at det opprettes én felles kode for dr.philos.-graden og 'program' i FS for å registrere personer som er innvilget rett til å fremstille seg for prøven. I dag eksisterer det ulike dr.philos.-koder for graden, f.eks. DPHILOSSV og DPHILOSHUM, mens det for program, benyttes dagens studieretninger. Sistnevnte gir oss noen utfordringer ved uttak av data for ph.d.-utdanningen i rapporter i FS som må vaskes for å få frem de riktige opplysningene (f.eks. FS941.001 Kandidatens alder ved oppstart og disputering).

Andre og tredje ledd: I fakultetets veiledning til innlevering for dr.philos.-graden ber vi om at søknaden skal inneholde en forklaring på hvorfor det søkes om å få fremstilt seg for dr.philos.-graden ved HSL-fakultetet. Kan en løsning for å unngå at et fakultet ikke vil ta en sak være å inkludere en justert versjon av dette i forskriften, samt tillegge søker et ansvar i å undersøke og fremme søknaden sin til det universitetet (og underliggende fakultet), som har den mest relevante forskningskompetansen for å vurdere avhandlingen? Søker bærer da noe av ansvaret selv dersom søknaden avvises på grunnlag av manglende faglig ekspertise ved fakultetet, og det vil kanskje gi færre klager.

Dersom en søknad er vurdert til å være utenfor fakultetets fagområde og avvises, lurer vi på hva konsekvenser av det foreslåtte tredje leddet er? Menes det at universitetsdirektøren a) kan pålegge fakultetet å behandle søknaden likevel, eller b) vil den behandles på nivå 1 uten deltakelse fra fakultetet? For søknader utenfor fakultetets sitt fagområde vil vi ha svakere forutsetninger for finne medlemmer, samt i å gi faglig begrunnet forslag til oppnevning av komité.

Til § 5. Innholdet i graden dr.philos.: Fakultetet har argumentert for fortsatt praksis med prøveforelesning som del av ph.d.-graden i høringen om revisjon av forskriften til denne graden. Vi foreslår dermed også at begge prøveforelesningene til prøven for dr.philos.-graden videreføres. Siden dr.philos.-graden regnes som en eksamensordning og kandidatens eventuelle forutgående forskeropplæring ikke vurderes som del av prøven, anser vi det som viktig at kandidaten gjennom prøveforelesningene får vist sin evne til å tilegne seg kunnskap

og til å formidle forskning. Dette gjelder både gjennom eget valg av tema for prøveforelesningen, og i hvordan hen løser oppdraget med oppgitt tema til prøveforelesning.

Til § 6. Retten til å framstilla seg, første ledd: Fakultetet støtter presiseringene om hva søker må ha i grunnlaget for å søke om å fremstille seg for prøven for dr.philos.-graden. Dersom det ikke skal stilles krav om karakter på mastergraden for å fremstille seg for graden, ber vi om at dette skrives inn i forskriften.

Andre ledd: Fakultetet er bekymret for at 'annen likeverdig utdanning' gis et for vidt tolkningsrom om det åpnes opp for å vurdere andre faglige aktiviteter som kvalifikasjoner i tilfeller der det er mangler i utdanningsgrunnlaget. Likeverdig utdanning forstått som annen høyere utdanning likestilt med dagens mastergrader i nivå, omfang og/eller tid-for-tidsprinsippet, slik som f.eks. cand.polit. som bygger på cand.mag., eller de tidligere profesjonsutdanningene, er greie. Derimot vil vurdering av en søknad bli straks mer ressurskrevende dersom utdanningsgrunnlaget ikke kan avgjøres administrativt, men må vurderes faglig og etter skjønn før man kan si om personen skal få anledning til å fremstille seg for dr.philos.-prøven. F.eks. ved å måtte vurdere kvaliteten på masteroppgaven i erfaringsbasert mastergrad (120 stp.) slik det unntaksvis åpnes opp for som opptaksgrunnlag til ph.d.-programmet. Andre eksempler på søknader som krever ressurser, er der grunnlaget har bestått av erfaringsbasert mastergrad på 90 studiepoeng i kombinasjon med en rekke publiserte arbeider og opprykk til førsteamanuensis på eget arbeidssted. Det vil lette fakultetenes arbeid om forskriften var tydeligere på hvor grensene skal tegnes for hva som kan/ikke kan godkjennes som annen likeverdig utdanning.

Vi noterer oss at AFU har brukt begrepet 'opptak' som gir assosiasjoner til opptak til studieprogram. Siden dr.philos. er en eksamensordning, kan det kanskje i stedet benyttes begrepet 'tilgang til å ta prøven'?

Til § 8. Krav til doktorgradsavhandlinga, første ledd: Fakultetet mener at det ikke er behov for å skrive om teksten for å sammenligne nivå på avhandlingen med ph.d.-avhandlingen eller å presisere at den skal ha et større omfang på grunn av fraværet av opplæringsdel på 30 studiepoeng. utfordringen vil i så fall være hvordan «større omfang» konkret skal tilkes. Ettersom avhandlinger er av ulikt omfang og dermed ikke noen fast størrelse, er det vanskelig å se hvordan «omfang» kan brukes som målestokk. Komiteer har god forståelse av hvilket nivå som kreves for å bedømme avhandlinger på doktorgradsnivå. Omfanget av avhandlingen er ikke ensbetydende med at avhandlingen holder høyere kvalitet eller nivå.

Til andre ledd: Fakultetet erfarer at forståelsen av hva et sammendrag til artikkelsamling skal være, varierer mye i de innleverte arbeidene. Noen er svært korte og helt nede i 1 -1 ½ sider, og er enkle oppsummeringer. Sammenlignet med artikkelbaserte avhandlinger for ph.d.-graden er det utviklet felles forståelse i fagmiljøene ved HSL-fakultetet om hva et sammendrag av avhandlingen ('kappen') skal være. Komiteer ser også ut til å legge denne forståelsen til grunn i vurderingen av sammendrag til artikkelsamling for dr.philos.-prøven. Det er ikke uvanlig at personer som ønsker å fremstille seg for dr.philos.-prøven, ikke er del av et akademisk miljø og slik kjenner lite til utviklingen av hva som nå menes med sammendrag til en artikkelsamling. Vi foreslår derfor at det i forskriften står noe mer om hva et sammendrag skal være, og som kan være felles for alle fakultetene.

Til sjuende ledd: Det legges her opp til at fakultetet har egne utfyllende regler til dr.philos.-forskriften der det (forut for innlevering) er kommunisert hvilke språk som kan brukes i avhandlinger. Fakultetet foreslår at det åpnes for samme språk for avhandlingen for dr.philos. som det er for ph.d.-graden og at dette nedfelles i dr.philos.-forskriften.

Til § 9. Arbeid som ikkje vert godtekne, andre ledd: Tidsgrensen for når et eldre arbeid kan være del av avhandlingen har for dr.philos.-forskriften vært satt til ikke eldre enn åtte år ved innleveringen av

avhandlingen. Sammenlignet med ph.d.-forskriften har det vært satt en grense på fem år *fra studiestart* for eldre arbeid som kan inkluderes i graden. Dersom en legger til de tre årene ph.d.-studiet er normert, får vi samme antall år, altså åtte år, for hva som regnes som eldre publiserte arbeider og som ikke kan inngå i avhandlingen på innleveringstidspunktet (ph.d.) og søknadstidspunktet (dr.philos.). Når vi erfaringsmessig vet at personer som ønsker å fremstille seg for dr.philos.-graden, ofte arbeider med avhandlingen på deltid ved siden av annet arbeid, og over lengre tid, bør ikke tidsgrensen kortes ned fra åtte år. For eldre arbeider kan sammendraget i stedet inneholde faglige ajourføringer, slik at arbeidene som helheten, fremstår som faglige oppdaterte.

Til tredje ledd: Fakultetet støtter forslaget til samme ordlyd som for ph.d.-forskriften om avhandlinger som har vært vurdert til ved annet lærersted..

Øvrige innspill: Fakultetet støtter forslaget om anledning til å omarbeide avhandlingen i første innlevering, tilsvarende det som er regulert i ph.d.-forskriftens § 31, fjerde ledd (men ikke etter andre og tredje ledd), og § 33 om ny innlevering. Dette har fakultetet allerede praktisert i tidligere saker.

Vennlig hilsen

Frode G. Larsen
konst. fakultetsdirektør

Olav Skare
seksjonsleder

Avdeling for forskning og utviklingsarbeid

Høringssvar - Innspill fra Det juridiske fakultet til utkast til ny dr.philos.-forskrift ved UiT

Generelle merknader

Fakultetet er av den oppfatning at det bør være størst mulig samsvar mellom forskrift om graden doctor philosophiae (dr.philos) og forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.). Vi viser til de merknader fakultetet har til ph.d.-forskriften. Fakultetet mener videre at siden dr.philos-forskriften er sjelden i bruk, er det viktig at dr.philos.-graden reguleres i den sentrale forskriften slik at man får et ensartet regelverk.

